

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/370/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113231083
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3113231083.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Olgy Lichnerovej v spore žalobcu S., zastúpeného G. proti žalovaným 1) L., 2) V., do 30.06.2016 za účasti T., zastúpeného V., o zaplatenie sumy 2.630,22 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č.k. 14C/3/2014-137 zo dňa 03. apríla 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným 1), 2) náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

T. **m á** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (výrok I.), žalovaným 1), 2) a intervenientovi (správne T.) priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II., III.).

2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobcu -M., so sídlom v Z. a žalovaní uzavreli dňa 12.10.2007 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru (spotrebný bezúčelový) žalovaným vo výške 2.655,52 Eur za ročný úrok 11,75 %, za jednorazový poplatok 66,39 Eur, poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne, s výškou mesačnej splátky 44,58 Eur. Úver mali žalovaní 1), 2) splácať v pravidelných 95-tich mesačných splátkach, ku 20-temu dňu v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 20.11.2007 a konečnou splatnosťou úveru dňa 20.09.2015, pri ročnej percentuálnej miere nákladov 15 %. Dňa 27.09.2012 pôvodný veriteľ postúpil pohľadávku zo zmluvy o spotrebnom úvere na žalobcu. Z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 27.09.2012 vyplýva, že žalovaný dlhoval na istine 3.597,63 Eur, na úrokoch 797,19 Eur a na príslušenstve celkom 842,04 Eur a bol v omeškaní 1.244 dní; poslednú úhradu zaplatil dňa 23.03.2009. Dňa 15.10.2012 žalobca oznámil písomne žalovaným 1), 2) postúpenie pohľadávky, pričom bol postúpený nezosplatnený úver. Výzvou k úhrade a oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15.10.2012 žalobca zosplatnil úver a zároveň vyzval žalovaných 1), 2) najneskôr do 30.10.2012 na jeho úhradu.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade bola uzatvorená zmluva o spotrebnom bezúčelovom úvere, ktorá je absolútnym obchodom a spravuje sa ustanoveniami Obchodného zákonníka. Avšak ide o zmluvu spotrebiteľskú a prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, nie sú žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy,

za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy. Žalovaní 1), 2) teda uzatvorili zmluvu ako spotrebiteľia, preto sa pri posúdení veci postupuje podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a skúma sa, či postúpenie pohľadávky prebehlo v súlade s § 92 ods. 8 citovaného zákona, a teda, či postúpenie je platné, a či je daná aktívna legitímácia žalobcu v konaní. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už (1) splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z uvedeného zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že banka je oprávnená pohľadávku z omeškaného peňažného záväzku klienta postúpiť inému subjektu za predpokladu, že omeškanie trvá dlhšie ako 90 dní vrátane odovzdania dokumentácie, ktorá s postúpeným záväzkom súvisí. Vzhľadom na citované ustanovenie súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok postúpenia pohľadávky zo M. na žalobcu a je nepochybné, že postúpený bol tzv. „Živý úver“ a na tejto skutočnosti nič nemení ani skutočnosť, že žalovaní boli v omeškaní viac ako rok. Žalobca by mal dostať možnosť na základe výzvy, ktorou sa vyhlasuje mimoriadna splatnosť dlhu tento splatiť celý pôvodnému veriteľovi - banke a vyhnúť sa tak postúpeniu pohľadávky nebankovej spoločnosti. Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobca v konaní nepreukázal zaslanie písomnej výzvy zo strany banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách o zosplatení dlhu ešte pred postúpením pohľadávky, ku ktorej došlo zmluvou zo dňa 27.09.2012. Pre platné postúpenie pohľadávky zo strany banky ako postupcu musia byť splnené okrem všeobecných podmienok v ust. § 524 Občianskeho zákonníka aj podmienky uvedené v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom ich splnenie žalobca nepreukázal, a preto súd dospel k záveru, že postúpenie pohľadávky na žalobcu bolo neplatné podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka a žalobu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1 - 3, § 517 ods. 1, 2, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 Obchodného zákonníka a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 257 a § 259 CSP, ako aj podľa § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (účinný od 01.07.2016).

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel, resp. rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že sa nestotožňuje so záverom okresného súdu, že na základe vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že postupca pred postúpením pohľadávky vyzval žalovaných na úhradu dlhu. V konaní preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu aj s poukazom na ust. § 92 ods. 8 ZoB, žalovaní boli vyzývaní na úhradu omeškaných splátok. Jeho skutkové tvrdenia neboli žalovanými spochybnené, preto ich v zmysle § 151 ods. 1 CSP bolo potrebné považovať za nesporné skutkové tvrdenia. V tejto súvislosti poukázal na to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaní 1), 2) boli v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaní boli postupcom opakovane vyzývaní na úhradu omeškaných splátok. V konaní bolo celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.06.2013, sp. zn. 4Obo 210/01, Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 5Co/228/2016, sp. zn. 5Co/248/2016, sp. zn. 8Co/564/2015, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/387/2015, Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9Co/133/2013. V súvislosti s platným postúpením pohľadávky taktiež poukázal na bod 18.14 Všeobecných obchodných podmienok, v ktorom je vyjadrený súhlas žalovaného s postúpením pohľadávky. Nakoľko ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchýlne od ustanovení ZoB, pričom ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyklučuje odchýlnu úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si dohodli otázku postúpenia odchýlne od predmetného zákona, a to v bode 18.14 Všeobecných obchodných podmienok. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Co/76/2016 zo dňa 07.12.2016, sp. zn. 9Co/145/2015 zo dňa 05.10.2016, sp. zn. 19Co/2/2016 zo dňa 02.05.2017, sp. zn. 11Co/206/2015 zo dňa 05.10.2016, sp. zn. 11Co/11/2015 zo dňa 25.08.2016. Nesúhlasí s tvrdením súdu prvej inštancie, že pohľadávka, zodpovedajúca peňažnému záväzku, predstavuje len splatné splátky úveru a len tieto tvoria

pohľadávku zodpovedajúcu nesplácanému dlhu žalovaného zo zmluvy o úvere. Považuje za nesporné, že dlh vznikol už splnením záväzku postupcu, t. j. dlh žalovaných vznikol už poskytnutím dohodnutej sumy peňažných prostriedkov v prospech žalovaných. Dohoda zmluvných strán o vrátení poskytnutých peňažných prostriedkov s úrokmi v pravidelných mesačných splátkach nemá žiadny vplyv na výšku alebo existenciu dlhu dlžníka, týka sa výlučne spôsobu splatenia zaplata jeho dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. Na základe uvedeného považuje za absurdné, ak súd pod pojmom pohľadávka zodpovedajúca nesplácanému dlhu rozumie v prípade vracania poskytnutých peňažných prostriedkov zo zmluvy o úvere len tie mesačné splátky úveru, ktoré sa už stali splatnými. Pohľadávka zodpovedajúca nesplácanému dlhu zo zmluvy o úvere, podľa jeho názoru, predstavuje zostatok dlhu žalovaných, ktorý vznikol poskytnutím peňažných prostriedkov v prospech žalovaných, t. j. takúto pohľadávku tvoria nielen nezaplatené a splatné splátky úveru, ale aj nezaplatené a doposiaľ nesplatené splátky úveru. Zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom nie je podmienkou pre plané posúdenie pohľadávky. Ani zo samotného znenia ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. V tejto súvislosti poukázal na ďalšie rozhodnutia súdov. Mal za to, že ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bol hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. V tejto súvislosti poukázal na názor doc. JUDr. Kristiána Csacha, PhD., LL.M v časopise Súkromné právo č. 1/2015. Ďalej uviedol, že splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. To znamená, že ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. S nedoručením takejto výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo ZoB, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle ust. § 50 ods. 1 ZoB. Vzhľadom k dikcii ust. § 92 ods. 8 ZoB s poukazom na to, že omeškanie žalovaných trvalo nepochybne viac ako rok, zastáva žalobca názor, že postupca by konal v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB (a teda by neporušil bankové tajomstvo) aj v takom prípade, že by písomnú výzvu žalovaný nezasielal. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.03.2016, sp. zn. 12Co/223/2015. Žalobca v súvislosti s aktívnou legitímáciou v konaní poukázal na skutočnosť, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky, ako aj zmluvu o postúpení pohľadávok. Žalobca sa nestotožnil ani s rozhodnutím prvoinštančného súdu o trovách konania s tým, že bez bližšieho odôvodnenia a v rozpore s ust. § 255 ods. 1 CSP priznal združeniu nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Mal za to, že ustanovenia CSP nedovoľujú súdu, aby pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v konaniach, ktoré boli začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, aplikoval iný režim než ten, ktorý je upravený v ust. § 251 - § 264 CSP. Združenie nebolo v súdenom prípade stranou sporu, a preto v zmysle § 255 ods. 1 CSP nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko tento súd prizná len strane sporu. Takisto namietal neprípustnosť vstupu združenia do konania z dôvodu nepreukázania súhlasu žalovaných, a preto nespĺnilo podmienky na pribratie do konania.

5. Žalovaní 1), 2) sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

6. T. (do 30.06.2016 v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaných 1/, 2/) v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhlo potvrdenie napadnutého rozsudku. Stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní nepreukázal, že je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie. Dôvodil, že doručenie, resp. preukázateľné odoslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi podľa § 92 ods. 8 ZoB je jednou z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním dospel k správne záveru, že neboli dodržané podmienky postúpenia pohľadávky, keďže žalobca dôkaz preukazujúci odoslanie výzvy ani neoznačil, ani nijako nepreukázal. Za vecne správne považovalo aj rozhodnutie týkajúce sa náhrady trov konania. Poukázal na ust. § 470 ods. 2 CSP, v súvislosti s čím poukázalo na rozhodovacia prax odvolacích súdov. Uviedol, že v dôsledku zmeny procesného kódexu došlo síce k zmene právnej úpravy, v zmysle ktorej v postavení vedľajšieho účastníka mohla byť aj právnická osoba, predmetom činnosti ktorej bola ochrana práv podľa osobitného predpisu, vychádzajúc však z ust. § 470 ods. 2 CSP účinky vstupu pôvodného

vedľajšieho účastníka, keďže tento vstúpil do konania do 30.06.2016, zostali zachované. Z dôvodu, že náhrada trov sporového konania je ovplyvnená zásadou úspechu, zastával názor, že súd prvej inštancie správne a dostatočne odôvodnil nárok zdruzenia na náhradu trov konania, nakoľko žalobu zamietol, a teda za úspešnú stranu sporu bolo potrebné s ohľadom na zamietnutie žaloby nepochybne považovať žalovaných a taktiež aj zdruzenie, nakoľko do konania vstúpilo v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaných. Trovy zdruzenia považuje za účelne vynaložené, nakoľko vznikli titulom jeho právneho zastúpenia žalovaných s tým, že účelnosť trov je potrebné posudzovať predovšetkým vo väzbe na výsledok sporu, v ktorom žalovaní a na ich strane vystupujúci pôvodný vedľajší účastník dosiahli plný úspech. Nepriznanie trov pôvodnému vedľajšiemu účastníkovi by znamenalo porušenie princípu rovnosti zbraní v občianskom súdnom konaní.

7. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktorého dôvody sú správne (§ 387 ods. 2 CSP) a odvolací súd k tomu dopľňa nasledujúce:

8. Vychádzajúc z obsahu odvolania žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie v otázke posudzovania aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, čím uplatnil vo svojom odvolaní odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP).

9. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

10. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

11. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nesplnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovaným na žalobcu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách) s následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky na žalobcu (§ 39 OZ), v dôsledku čoho žalobu zamietol a žalovaným priznal v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi (do 30.06.2016) na strane žalovaných s prihliadnutím k úspechu v konaní priznal nárok na náhradu trov. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež presvedčivo a vyčerpávajúco odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a s prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti:

13. Súd prvej inštancie žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol z dôvodu, že dospel k záveru o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nesplnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovaným na žalobcu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách).

14. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcu ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

15. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy, uzavretej v písomnej forme medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom), postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom, nadobúda pohľadávku (s príslušenstvom a právami s ňou spojenými). Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie.

16. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určitých podmienok.

17. Takýmto prípadom je ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase cesie (postúpenia) pohľadávky.

18. Pre potreby ďalšej argumentácie považuje odvolací súd za potrebné na tomto mieste citovať § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“): „Ak je napriek písomnej výzvy banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku, zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku, postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.“

19. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to uvádza žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky, uvedené v tomto ustanovení, splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon by bol absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex officio. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné.

20. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2.) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3.) omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

21. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky.

22. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525, alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť.

23. Z uvedeného dôvodu v týchto prípadoch nemožno vôbec hovoriť o platnej cesii, postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

24. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobca nepreukázal doručenie písomnej výzvy (banky) po tom, čo boli žalovaní (klienti banky) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok a zaslanie a doručenie písomnej výzvy ani vo vzťahu k nesplateným splátkam.

25. Písomná výzva banky klientovi (dlžníkovi alebo ručiteľovi; klientom v zmysle § 5 písm. h) zákona o bankách je osoba, s ktorou má banka alebo pobočka zahraničnej banky v rámci výkonu bankových činností uzavretý obchod, ktorým je vznik, zmena alebo zánik záväzkových vzťahov medzi bankou a klientom), je predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Žalobca nepreukázal základnú podmienku kogentne stanovenú v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Písomné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky nie je výzvou, ako má na mysli citované ustanovenie, a ani ju nenahrádza.

26. Odvolací súd dospel teda k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie pohľadávky, zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy (§ 39 OZ) neprešla. Jeho žaloba na plnenie bola už z uvedeného dôvodu správne zamietnutá, preto posudzovanie zostávajúcich námietok odvolania je nadbytočné.

27. Napokon k argumentu žalobcu, že žalovaní už vo Všeobecných obchodných podmienkach banky (bod 18.14) súhlasili s postúpením pohľadávky banky, odvolací súd uvádza, že aj keby takéto ustanovenie bolo súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, ktoré boli riadne inkorporované do zmluvy, a s ktorými bol spotrebiteľ riadne oboznámený, išlo by o neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keďže banka ako dodávateľ je podľa tejto zmluvnej podmienky oprávnená kedykoľvek postúpiť svoju pohľadávku voči klientovi (spotrebiteľovi) na tretiu osobu aj bez súhlasu klienta (klient na to vopred dáva súhlas už podpisom zmluvy, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky), avšak klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky. Takáto neprijateľná zmluvná podmienka je podľa § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania tak nebolo možné považovať za opodstatnené.

28. K odvolacej námietke žalobcu, týkajúcej sa priznania nároku na náhradu trov konania T., so sídlom O. X, Z., odvolací súd udáva, že tento subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník konania na strane žalovaných svojím podaním zo dňa 12.09.2014, ktoré bolo Okresnému súdu Trenčín doručené dňa 17.09.2014, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Dňa 04.11.2014 a dňa 21.07.2015 súdu prvej inštancie doručil vedľajší účastník vyjadrenia v danej veci. Súd prvej inštancie svojím uznesením zo dňa 10.09.2015, č.k. 14C/3/2014-107 v spojení s uznesením zo dňa 16.09.2016, č.k. 14C/3/2014-112

pripustil vstup T., so sídlom O. X, Z. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných. Niet potom pochyb, že T., so sídlom O. X, Z. do 30.06.2016 vystupovalo v konaní ako vedľajší účastník na strane žalovaných. Inštitút vedľajšieho účastníka - právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného zákona bol upravený v ust. § 93 ods. 2 O.s.p., účinného do 30.06.2016 a tento vedľajší účastník mal v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník (§ 93 ods. 4 O.s.p.), teda v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého v konaní vystupoval, mal aj nárok na náhradu trov konania, ktoré mu do 30.06.2016 vznikli, rovnako ako hlavný účastník (strana sporu) samotný.

29. Odvolací súd konštatuje, že právna úprava v ust. § 470 ods. 1 a § 470 ods. 2 CSP vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, rešpektuje ale procesný účinok podaní, odvolaní a úkonov, ktoré boli podané do 30.06.2016, ktorý zostal zachovaný aj po 30.06.2016. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo len ten, kto koná na základe dôvery v platný a účinný zákon, môže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď závery rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL.ÚS36/1995).

30. Podľa Čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravujú právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej veci.

31. Vzhľadom k tomu, že žalovaní boli v spore plne úspešní a úkony T. ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných boli vykonané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. do 30.06.2016 vznikol tomuto subjektu nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP) za úkony, ktoré do 30.06.2016 vykonal.

32. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (výrok I.) i v súvisiacich výrokoch trovách konania (výrok II., III.) ako vecne správny potvrdil.

33. V odvolacom konaní mali plný úspech žalovaní, teda v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP by mali voči neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi) nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaní však boli v odvolacom konaní nečinní, žiadne trovy im v odvolacom konaní nevznikli, preto im odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % priznal T. (pôvodnému vedľajšiemu účastníkovi do 30.06.2016) s poukazom na to, že odvolanie žalobcu smerovalo tiež voči rozsudku súdu prvej inštancie v časti, ktorou bol tomuto spotrebiteľskému združeniu priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalobcovi, pričom právom tohto subjektu bolo v odvolacom konaní brániť svoje práva, vo vzťahu k čomu zaznamenal v odvolacom konaní úspech, a preto žalobca dôvodne musí trovy, ktoré mu s týmto bránením práva účelne vznikli, nahradiť.

34. O výške náhrady trov prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

35. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).